

DRWECA

Z DODATKAMI: „OPIEKUN MŁODZIEŻY“, „NASZ PRZYJACIEL“ i „ROLNIK“

„Drwęca“ wychodzi 3 razy tygodniowo, we wtorek, czwartek i sobotę rano. —
Przedpłata wynosi dla abonentów miesięcznie z doręczeniem 1,50 zł.

Kwartalnik wynosi z doręczeniem 4,50 zł.

Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Druk i wydawnictwo „Drwęca“ Sp. z o. p. w Nowemiście

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-linowej 15 gr.,
na stronie 8-linowej 50 gr., na 1 stronie 60 gr. — Ogłoszenia drobne: Napisowe
słowo (tłusto) 30 gr każde dalsze słowo 15 gr. Ogłoszenia zagran. 100% więcej.

Numer telefonu: Nowemiasto 8.

Adres telegr.: „Drwęca“ Nowemiasto-Pomorze.

Rok XII.

Nowemiasto-Pomorze Wtorek dnia 26 lipca 1932

Nr. 87

Do obywateli Pomorza!

Odezwa p. Wojewody Pom. i Starosty Krajowego.

Dnia 31 lipca i b. i w dniach następnych ziemia pomorska będzie reprezentanta majestatu Najjaśniejszej Rzeczypospolitej i pierwszego obywatela Pana Prezydenta Ignacego Mościckiego.

Pan Prezydent przyjeżdża do nas, na przetrąca polską ziemię w chwili szczególnie nieczystej. Welna i Niepodległa Polska cała przez pierwszy obchodzie bowiem będzie Święto Morza, mające świadczyć nie tylko o jednolitości i zgodnym nastawieniu wszystkich obywateli Państwa względem tego skrawka Morza, ale że Polska objęła Bałtyk, który jest gwarancją Jej bytu i mocarnej potęgi, w mocne i silne na wieki władanie.

Niema Polski bez Morza! Niema gwarancji spokojnej pracy i nienaruszalności granic naszych bez posiadania silnego i jednolitego pogotowia obronnego! To też świadomość tejże konieczności i wewnętrznej zgody na tej ziemi jest i będzie wysiłkiem codziennych prac wszystkich państwowych myślicy obywateli, będzie gwarancją naszej potęgi i spokoju.

W zrozumieniu zaś, czym jest Bałtyk i Gdynia dla nas, będziemy z silną wiarą w przyszłość wychowywać młode pokolenie frontem do morza.

I tak, jak obecnie P. Prezydenta Rzeczypospolitej na Pomorzu wzmacnia w nas naszą niezłomną pewność, że cała Rzeczypospolita Polska gotowa jest bronić swego morza, od którego niepodległy byt Jej zależy, tak chcemy, żeby i Najwyższy Reprezentant Najjaśniejszej Rzeczypospolitej widział i czuł naszą wewnętrzną jedność, zwartą, jednolitą siłę woli i hart ducha na tej ziemi.

I dlatego też, kiedy w dniu Świąta Morza w Gdyni

ni przedstawiciele Województwa, powiatów, miast, miasteczek i wsi oddawać będą hołd Przedstawicielowi Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, kiedy przed Nim defilować będą palki i Szwadrony kawalerji oraz morskie jednostki bojowe i pochylać się przed Nim sztandary organizacji społecznych a organizacje wielkiej armji rezerwowej Pomorza złoży Mu meldunki żołnierskiej gotowości.

Niech w zgodny i silny takt uderzą serca wasze, Niech oczy nasze i dzieci naszych skierują się do brzegów Bałtyku,

Niech na domach całego Pomorza zawisną chorągwie narodowe i

Niech z pięt naszych rozlegnie się gromki i radosny okrzyk Pomorza:

Najjaśniejsza Rzeczypospolita i jej Prezydent Ignacy Mościcki niech żyją!

Wojewoda Pomorski Kirtiklis,

Starosta Krajowy Łącki.

Pan Prezydent w Gdyni i na wybrzeżu zabawi 3 dni.

Warszawa, 23. 7. P. Prezydent Rzplitej, który właśnie udał w „Święcie Morza“, spędzi na wybrzeżu 3 dni.

Do 31 lipca P. Prezydent będzie gościem Ligi Morskiej i Kolarzkiej, 1-go sierpnia gościem polskiej floty wojennej, a 2 sierpnia gościem polskiej floty handlowej. Poza oficjalnym udziałem w uroczystościach „Świąta Morza“ projektowane są wycieczki na Hel i do innych miejscowości wybrzeża stawkami polskiej żeglugi przybrzeżnej.

Po zamachu von Papena na socjalistyczny rząd pruski.

Berlin, 21. 7. Sytuacja, wytworzona przez zamach von Papena na socjalistyczny rząd pruski, zdaje się już być wyjaśniona. W ciągu ostatnich godzin nie przedsięwzięli socjaliści nic takiego, co by wskazywało, że mają wole walki. Jedyny ich krok — to odwołanie się do Trybunału Rzeszy w Lipsku, aby osądził, czy usunięcie rządu pruskiego było legalne.

Komuniści usiłują proklamować strajk generalny, ale szanse tego strajku wydają się problematyczne, bo socjaliści strajku nie poprzę, obawiając się, by von Papen nie odleżył wyborów. Cała nadzieja socjalistów leży w wyborach. Ale nadzieja ta może okazać się płanną, bo można wątpić, czy w obecnych warunkach wybory będą czyście.

Jedynym jeszcze czynnikiem, który może stanowić poważniejszy punkt oporu w najbliższych dniach, jest Bawaria.

Zdegradowani przez Papena ministrowie mimo to stawili się do pracy.

Berlin, 21. 7. Ministrowie pruscy stawili się z wyjątkiem min. Severinga dziś o godz. 8 rano do pracy, by zmanifestować opór wobec ostatnich zarządzeń von Papena.

O godz. 9 rano ministrów odwiedzili oficerowie Reichswehry i w imieniu dr. Brachta zażądali opuszczenia placówek.

Ministrowie zgromadzili się natychmiast w gmachu ministerstwa opieki społecznej, by uzgodnić dalszą taktykę. Po godz. 10 nadeszły imienne listy od dr. Brachta, który w imieniu kanclerza zapytuje ministrów, kiedy ustąpią, a jeżeli nie, to jakie środki mają być zastosowane, aby ich zmusić do zaniechania oporu.

Mają być postawieni w stan oskarżenia.

Berlin 21. 7. Na podstawie § 3 wczesniejszego dekretu prezydenta Hindenburga prezydent policji Grzesiński, wiceprezydent Weiss i komendant Schupe, płk. Heilmann będą postawieni w stan oskarżenia za sprzeciwianie się rozkazom władz wojskowych. Papęgi 3 przewiduje więzienie i grzywnę do 15.000 marek.

Opinia publiczna we Francji wobec wydarzeń w Niemczech.

„Największe niebezpieczeństwo dla pokoju“.

Paryz. Wielkie pisma paryskie zajmują wobec wypadków w Niemczech stanowisko wyczerpujące. Z pism blisko sztabu generalnego stojące „Echo de Paris“ radzi rządowi francuskiemu, by na wszelki wypadek obsadził wojskiem francuskim terytorjum Saary. Chociaż narazie wobec wypadków w Niemczech musi się zachować nadzwyczajną rezerwę, to przecież dla rządu francuskiego nadeszła chwila, by Niemcom przypomnieć, że one nie mają prawa postać ani jednego żołnierza do odmilitaryzowanej strefy.

Lewicowy „Ouvrier“ stawia twierdzenie, że środki rządu Rzeszy zostały uwarunkowane przez zbliżającą się ratyfikację układu lozańskiego i zakończenie pierwszej fazy konferencji rozbrojenkowej, by rządowi zapewnili na wewnątrz i na zewnątrz konieczny autorytet.

Blisko rządu stojąca „Ere Nouvelle“ twierdzi, że zniknięcie demokratycznego reżimu w Niemczech oznacza największe niebezpieczeństwo dla pokoju.

Socjalistyczny „Populaire“ pisze, że republika niemiecka straciła w środę swą ostatnią podporę. Warstwie robotniczej wymierzono straszliwy cios, który równa się wyzwaniu. Dla demokracji i socjalizmu jest to w. środa najbardziej katastrofalnym dniem, jaki Niemcy przeżyli od zawieszenia broni i rewolucji.

Oświadczenie Hitlera.

Niemcy nie zapłacą 3 miliardów!

Berlin, 21. 7. Wczoraj na zgromadzeniu wybrzeżem w Hamburgu Hitler wygłosił mowę, w której m. in. zaznaczył, że Niemcy narodo-socjalistyczni nie wypełnią orzeczenia, danego przez delegację niemiecką w Lozannie. 3 miliardy marek nie zostaną zapłacone. O te postarają się narodo-socjaliści po zwycięstwie w wyborach do Reichstagu. Chodzić dziś o Niemcy, nie zaś o rząd Papena.

Dookoła przewrotu w Niemczech.

Nocne najście Reichswehry na prezydium policji w Berlinie.

Aresztowanie po wywieczeniu przemocą z łóżek.

Berlin. Dziś o godz. 3 rano przed gmachem prezydium policji w Berlinie zajęli samekód z wojskiem. Oficer Reichswehry w towarzystwie czterech szeregowców wkroczył do biura i zameldował się dyżurnemu urzędnikowi jako delegat komendanta okręgu brandenburskiego, gen. Rundstedta.

Następnie oficer udał się z pozostałymi do mieszkania b. komendanta policji berlińskiej, Heilmannberga i odwiadczył, że go aresztuje.

Heilmannberg odpowiedział, że nie ma obowiązku wypełniania rozkazów gen. Rundstedta, wobec czego został wyciągnięty z łóżka i aresztowany.

W dalszym ciągu oficer Reichswehry aresztował majora policji Emke oraz członka Reichsbanneru Karlberga. Wszyscy są oskarżeni za nieposłuszenie się do rozporządzeń przy stanie wyjątkowym i o współdziałanie z organizacją „Żelaznego Frontu“. Jak donosi biuro „Conti“, aresztowanych przewieziono do gmachu ministerstwa Reichswehry.

Zawieszono wydawnictwa.

Berlin. Dowódca wojskowy Brandenburski, gen. Rundstedt, na zasadzie dekretu z dn. 2 lipca zawieszono na przeciąg 8 dni wydawnictwo „9 Uhr Abendblatt“ za umieszczenie karykatury kanclerza von Papena. Kanclerz jest przedstawiony za stołem biesiadnym, popijając szampa, podpisuje dekrety wyjątkowe. Również uległo zawieszeniu komunistyczne „Rote Fahne“. Lekki redakcyjny jest zajęty przez policję.

Centrowcy nie ustępują.

Berlin. Dwa ministrowie pruscy Hirtsfelder i Schreiber nie złożyli dotychczas urzędowania i nie przekazali władzy swym następcom komisarzom. Obaj oni należą do stronnictwa Centrum, co jest charakterystycznym dowodem, iż nie tylko socjaliści sprzeciwiają się zarządzaniem dyktatorskim rządu Rzeszy, ale również i centrowcy. Dziś nastąpić ma zlikwidowanie oporu ostatnich dwóch ministrów pruskich. Zastosowana będzie wobec nich groźba użycia siły — formalność, którą stosuje się do wszystkich prawie ministrów pruskich.

Rząd saski przyłączył się do protestu.

Berlin. Rząd saski postanowił przyłączyć się do protestu rządu bawarskiego, przeciwko wprowadzaniu rządów komisarycznych. Premier saski zwołuje na godz. 12 posiedzenie gabinetu.

Rząd badeński protestuje.

Karlsruhe. Rząd badeński wysłał do trybunału stanu w Lipsku telegram, w którym wniósł skargę przeciw rządowi Rzeszy.

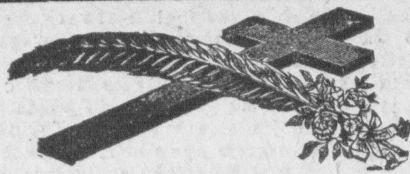
Poza tym rząd badeński postanowił na drodze pisemnej zażądać od rządu Rzeszy ponownego zakazu uniformów.

Generalna „czytka“ w urzędach.

Berlin. Jak urzędowo donoszą na podstawie paragrafu 3 dekretu, dotyczącego tymczasowego przenieszenia urzędników państwowych w stan spoczynku, z 26 lutego 1919 r. zostali przeniesieni w stan spoczynku:

sekretarz stanu dr. Abegg, dyrektor ministerjalny dr. Badi, sekretarz stanu w min. handlu dr. Staudinger, sekretarz stanu w min. rolnictwa Küster, nadprezydenci: a) prowincji Dolnego Śląska, b. minister Lüdemann, c) prow. Saksonji, dr. Falck, d) prow. Szlezvig-Holstein, Kütbis, e) prow. Hesse-Nassau, Haas,

prezydenci rządowi: a) dr. Fitzner we Frankfurcie n. O., b) Simons w Lignicy, c) Weber w Magdeburgu, d. v. Harnack w Meersburgu, e) dr. Harbat w Lüneburgu, f) dr. Amelunxen w Münsterze w Westfalji, prezydenci policji: a) Titzen w Kłodzku (Prusy), b) Dietrich w Kilonji, c) Bauknecht w Kilonji, d) Frügel w Elbin, e) Schöbel w Hagen w Westfalji, f) Hokenstein w Kassel, g) Ossowski w Opolu, h) Eggenstedt w Altonie: dyrektorzy policji a) prezyd. policji Mai w Wilhelmshafen, b) dr. Thiemann w Pile

W sobotę, dnia 23 lipca rb. o godz. 2 i pół rano zasnął w Bogu w 52 roku życia, po długich i ciężkich cierpieniach, zaopatrzone kilkakrotnie Sakramentami św., nasz najukochańszy ojciec, brat, szwagier, teść i dziadek

ś. p.

Jan Ciszewski

radca kościelny

RODZINA.

O czym zawiadamia Krewnych i Znajomych w ciężkim smutku pogrążona

Nowemiasto, dnia 23 lipca 1932 r.

Ekspozycja odbędzie się we wtorek o godzinie 6-tej po południu, pogrzeb w środę o godzinie 9-tej przed południem.

Dnia 23 bm, zmarł po ciężkich cierpieniach

ś. p.

Jan Ciszewski

długoletni wice-prezes Rady Kasy.

W Zmarłym tracimy gorliwego członka Rady oraz doświadczonego doradcę.

Cześć Jego pamięci!

**Rada i Zarząd Kom. Kasy Oszczędności
Powiatu Lubawskiego.**

Nowemiasto, dnia 25 lipca 1932 r.

Dnia 23 lipca o godz. 2 i pół rano, opatrzone Sakramentami św., po długiej chorobie rozstał się z tym światem

ś. p.

Jan Ciszewski

długoletni Prezes Rady Rodzicielskiej
przy miejscowym państw. Gimnazjum

Zmarły z pełnym poświęceniem oraz niezmordowaną gorliwością działał przez długie lata i jako członek Zarządu i później jako prezes Rady Rodzicielskiej dla dobra i rozwoju naszego Gimnazjum oraz jego wychowawców, przyczyniając się swymi zabiegami w niemałej mierze do uzyskania pełnego gimnazjum.

**Zarząd Rady Rodzicielskiej
przy państw. Gimnazjum w Nowemmieście.**

Nowemiasto, dnia 23 lipca 1932 r.

W sobotę, dnia 23 lipca rb. o godz. 2,30 rano zasnął w Bogu

ś. p.

Jan Ciszewski

współzałożyciel, członek zarządu i gorliwy propagator
towarzystwa Bursy Gimnazjalnej w Nowemmieście,

któremu nasze Towarzystwo za Jego prace, pełną poświęcenia zachowa wdzięczną, trwałą pamięć.

**Zarząd Bursy Gimnazjalnej
w Nowemmieście.**

Nowemiasto, dnia 23 lipca 1932 r.

Za tak szczerze okazane współczucie oraz złożone wieńce i kwiaty z powodu zgonu naszego drogiego syna i brata

ś. p.
Aifonsa

składamy Przewielebnemu ks. prałat. Klattowi, ks. ks. wikarym Kicie, Tuszyńskiemu i ks. diakonowi Bartkowskiemu oraz Tow. Młodzieży męskiej, wszystkim Krewnym i Znajomym, którzy oddali w ten sposób ostatnią przysługę Zmarłemu, najserdeczniejsze

„Bóg zapłać“.

Rodzina Neumann.

Lidzbark, w lipcu 1932 r.

Za nadesłane nam współczucie, złożenie wieńców i kwiatów oraz tym, którzy w pogrzebie naszego kochanego Zmarłego udział brał, a mianowicie Wiel. ks. Mańkowskemu, Krewnym i Znajomym, Cechowi Stolarskiemu, Ochot. Straży Pożarnej, Tow. Samodz. Rzemieślnikom, S. M. P. oraz III. Drużynie Harcerskiej składamy wszystkim serdeczne

podziękowanie.

RODZINA SŁUPSKICH.

Nowemiasto, w lipcu 1932 r.

Podziękowanie.

Wszystkim tym, którzy w dniu ślubu naszego raczyli przesać kwiaty i życzenia, składamy na tej drodze jak najserdeczniejsze podziękowania.

Tadeusz i Izabela z Jaroszewskich Morawscy.
Lubawa, w lipcu 1932 r.

Sklep-składowy

w moim domu, dotychczas przez p. Strzeleckiego zajęty, jest od 1 października rb. do wydzierżawienia.

**BRUNON MARSZAŁ,
LUBAWA, Rynek 2.**

Mieszkanie

2 pokoje i kuchnia od 1. VIII. do wydzierżawienia.

NOWEMIASTO, Kopernika 2.

Uczniwa

służąca

potrzebna od 1 sierpnia
**BOŻEŃSKA, Nowemiasto,
ul. Kazimierza.**

FORMULARZE

poleca

Księgarnia „Drwęca“.

Zgubiono

numer samochodowy PM. 13483 na szosie Nowemiasto—Dziśdowo znalazca zechce oddać za wynagrodzeniem.

**K. NOWAK, Nowemiasto,
ul. Jagiellońska.**

Tapety

w wielkim wyborze
— — poleca — —

Księgarnia „Drwęca“

W piątek, dnia 22 lipca rb.

zgubiono

w Lubawie damski pulower granatowy srebrnym przetykany. Ponieważ była to drogocenna pamiątka, proszę uczciwego znalazcę o łaskawe zwrócenie za wynagrodzeniem.

**A. RACZKOWSKI, piekarz,
LUBAWA, Zamkowa 6.**

Fortepian

(skrzydło) z powodu przeprowadzki sprzedam korzystnie.

**B. VETTER, LUBAWA,
dworzec.**

Poszukuję

dziewczynę

od zaraz.

**FRANC. BARTKOWSKI,
NAWRA, wieś.**

„KODAKA“

aparaty fotograficzne

filmy, paplery, i chemika

kalja oraz wszelkie

przybory poleca

„DRWECA“

Drukarnia i Księgarnia

**NOWEMIASTO,
RYNEK 4.**

Wszelkie DRUKI

wykonuje po cenach

umiarkowanych

Drukarnia „Drwęca“

w Nowemmieście.